

Er offentligheten opptatt av seksuelt utsatte gutter og menn?

Det er på vei. NRK har hatt radiodokumentar og artikler.

Aftenposten flere kommentarer og innlegg på både kronikkplass og på ungdomssidene Si; D. Mange eksempler nedenfor.

Rannveig Svendby fire ganger siden 2011. Fagperson. Men også med en distanse – hun har studert dette.

Anonyme innlegg har mye bra ved seg, men det er ikke en invitasjon til en samtale. De kan starte en debatt, men ofte ender den også der.

Viktig med personer som blant andre Kent Are Johanson, som med ansikt og navn deltar i debatten.

Vi er ikke ute etter ofre – men etter konstruktive samtaler.

Retriver:

- «Overgrep mot menn» - 67 treff papir (hvorav flere var overgrep av menn, 178 inkl nett
- «Overgrep mot kvinner» 1178 papir, 3607 nett

Nb: Tallene må tas med mange klyper salt. Dette er *ikke* en systematisk studie, kun et eksempel.

Hvordan jobber mediene med dette?

Nyhetsredaktør Håkon Borud: Det triste svaret er vel at vi jobber for lite med det, og i hvert fall for lite systematisk.

Men: Slik er det med veldig mange saker! Dessverre.

Viktig: Debatt er og skal være et speil av samfunnet. At det snakkes lite om utsatte menn gjør også at det snakkes lite i spaltene om det. Det at Aftenposten da har hatt så mye som det vi har hatt viser hvordan man til en viss grad kan skru på speilet – samtidig vil vi unngå at det blir gjentakelser. Bevisstgjøring er bra, men stanser det der, kan også samtalen stanse.

Hva driver meg som journalist og samfunnsdebattant på feltet?

Psykiatrien – både i arbeid og som pasient – de sterke møtene der. De modigste mennene som hadde holdt hemmeligheter i 20 år. Symptomer ble brukt for å holde smerten nede. Flere slet også med kriminalitet. Først ble de sviktet da de ble utsatt for overgrep. Deretter blir de sviktet på nytt og på nytt av et samfunn som ser dem som problemer, som samfunnets laveste. Slik kan vi ikke ha det.

Under følger utdrag fra noen få av sakene Aftenposten har publisert om emnet. Trykk på lenken under utdragene for å lese hele saken.

Kronikk (februar 2015)

Det begynte en kveld da jeg nettopp var fylt tre år. Pappa satt nede i stuen og hørte på radio. Storebror hadde lagt seg på gutterommet. Mamma og jeg var alene.

Mamma lå i dobbeltsengen bortenfor meg, jeg i sengen inntil vinduet. Jeg var en leken og gladlynt gutt, og nå var jeg ikke trøtt! Derfor rettet jeg meg litt opp og tittet bort på mamma. Da så jeg at hun lå med hodet til side og stirret på meg, og at hun bare hadde på seg truse og en overdel. Dette så spennende ut. Mamma kunne ofte være litt hissig, men nå var det som øynene sa «Kom!»

Voldtatt 100 ganger

Slik begynte mitt helvete. Jeg ble voldtatt. Og fra den dagen hatet mamma meg med et vilt hat som hun prøvde å skjule for andre, men som varte ved til den dagen hun døde.

I løpet av de fire neste årene ble jeg voldtatt kanskje hundre ganger.

Hver gang skjedde det på samme måte: Om kvelden la mamma seg et par timer før pappa, for hun skulle i fjøset om morran. Hun listet seg opp og låste døren med en nøkkel som bare hun kjente til. Så la hun seg tilbake i sengen og så på meg.

Hun sa aldri jeg måtte komme, men jeg visste at om jeg ikke kom, så ville hun hate meg enda mer, eller hun truet meg på livet.

Og hun sa konsekvent at voldtekten var min skyld, jeg fristet henne. Jeg var en liten djevelunge.

Ref: <http://www.aftenposten.no/meninger/kronikker/Mitt-helvete-begynte-den-dagen-jeg-ble-voldtatt-av-mamma-7882246.html>

Min kommentar 1:

Mann (40) sendte for en tid tilbake en mail hvor han fortalte åpent om en voldtekt. Hans beskrivelse av hvordan det hadde skjedd var, om man kan si det, typisk:

Det var fest. God stemning, god drikke. To fulle festdeltagere havnet i en seng. Den ene ville ikke ligge med den andre. Sovnet. Våknet. Voldtatt.

Men i denne voldtektshistorien var den ingen voldtektsmann. Det var hun som satt over skrevs på ham.

I mailen stod det: «Hei, jeg er en mann, og jeg er blitt sovevoldtatt.»

Overgrep mot menn er underrapportert

Til masteroppgaven i sosialantropologi, «[Fra de stummes leir](#)», intervjuet antropolog Rannveig Svendby 13 menn som har vært utsatt for seksuelle overgrep. Ingen av mennene hadde anmeldt overgrepene til politiet. Noen hadde holdt erfaringene hemmelig i flere tiår.

- De var redde for ikke å bli tatt på alvor, sa Svendby [til Aftenposten](#) den gang. Hun pekte på at det er en vanlig oppfatning at seksuelle overgrep er noe som bare kvinner utsettes for.

Inntrykket styrkes av mediene, fordi journalister skriver som om det er en selvfølge at alle ofre er kvinner og alle overgripere er menn, mener Svendby.

Kritikken mot skjevheten i informasjonsstrømmen ble gjentatt senest i januar i år, [hos NRK](#), da i forbindelse med en sak om overgrep mot guttebarn (hvor fordelingen er omkring 50/50).

Den nasjonale undersøkelsen fra Nasjonalt kunnskapssenter for vold og traumatisk stress, som medier flest slo opp med sjokktyper om at [en av ti kvinner i Norge er blitt voldtatt](#), viste også at vi har en stor gruppe mannlige ofre: 1,1 prosent.

Det vil tilsa at flere enn 20.000 menn mellom 18 og 75 år i Norge blitt voldtatt.

Ifølge ressurscenter for vold og voldtekt, [Dixi](#), har hele 5 prosent av gutter og menn vært utsatt for seksualisert vold.

Tall fra en [amerikansk studie](#) viser at 38 prosent av ofre for voldtekt og seksuell vold er menn. 46 prosent av overgripere mot menn er kvinner.

Ekte menn blir også voldtatt

«Menn blir ikke voldtatt. Gjerningsmannen i voldtektssaker er alltid menn. De to utsagnene er hva som beskriver det danske samfunnets syn på menn og voldtekt», [mener den danske politikeren og spaltisten Rasmus Brygger](#).

Brygger trekker frem eksempler på danske informasjonssider, som alle – med ett unntak – konsekvent omtaler overgripere som mann og offeret som kvinne.

«For menn kan jo ikke være ofre. Menn vil jo alltid gjerne ha sex. Menn er de sterke», skriver Brygger, og ønsker at samfunnet «kunne komme frem til en helt enkel sannhet: Ekte menn blir også voldtatt».

I motsetning til de mangelfulle nettsidene nevnt av danske Brygger, er det lett å finne informasjon på norske sider. Dixi har alene en liste på [ti adresser](#), hvorav fire er spesielt for menn. Men holder det?

Menn latterliggjøres

Flaut, fnis, fjas og frykt går igjen i menns beskrivelser om reaksjoner på, eller grunner til ikke, å åpne opp om seksuelle overgrep.

I debattinnlegget [«Jeg er mann og ble voldtatt»](#) fortalte en da 19 år gammel mann om hvordan han ble misbrukt av to unge kvinner og at han senere ble ledd av da han fortalte venner om det.

Hans voldtektshistorie ble humor, mens kvinners kunne være tragedie, mente han.

- Jeg prøvde å «stå frem» med opplevelsen, men folk lo, skrev mannen, som senere ikke hadde maktet tanken på å ha sex med noen.

Samfunnsgeograf Anne Bitsch har pekt på latterliggjøring og vaker [rettssikkerhet for voldtatte gutter og menn](#).

På tide å bli kjent med voldtektskvinnen

Det er på tide å bli kjent med voldtektskvinnen. En [samleartikkel](#) fra Universitetet i Bergen over ulike studier gjort på kvinner som overgripere gir noen pekere, men må leses i lys av at den primært omhandler overgrep mot barn.

Artikkelforfatterne konkluderer med at overgrep begått av kvinner vies mindre oppmerksomhet enn overgrep begått av menn, og at det er behov for mer kunnskap og flere norske undersøkelser.

Bloggeren [voldtattmann.org](#) sier det godt:

«Med fokuset «menn er svin, som ser porno og voldtar kvinnene», stigmatiseres og ekskluderes mennene fra det viktige arbeidet med å bekjempe overgrep og voldtekt som et samfunnsproblem. Det fremmedgjør også de gutter og menn som sitter på grufulle historier og gjør at de aldri vil fortelle dem.»

Vi øver urett om vi ikke erkjenner at voldtektskvinnen finnes, og viser at vi respekterer og vil imøtekomme den mannlige voldtattes behov.

Håper han vil fortelle.

Mann (40) har gitt Aftenposten tillatelse til å bruke hans historie.

Ref: http://www.aftenposten.no/meninger/kommentarer/Hei_-jeg-er-en-mann_-og-jeg-er-blitt-sovevoldtatt-7787135.html

Min kommentar 2:

I [masteroppgaver](#) og i [medier](#) er det blitt fremhevet: Gutter og menn underrapporterer voldtekt og overgrep. De tør ikke snakke. De våger ikke varsle. De vil ikke ydmykes ytterligere.

Ref: <http://www.aftenposten.no/meninger/kommentarer/Klarer-politiet-a-handtere-voldtekt-og-overgrep-mot-gutter-og-menn--7851057.html>

Nyhetsartikkel (2014):

NKVTS-rapport viste (2014) at 9,4 prosent av norske kvinner og 1,1 prosent av norske menn svarte at de hadde blitt utsatt for voldtekt minst én gang i løpet av livet.

Ref: <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/En-av-ti-kvinner-i-Norge-er-blitt-voldtatt-7483338.html#.U67rZRaCFhU>

Nyhetsartikkel (2013):

Rundt fem prosent av dem som henvender seg til overgrepsmottaket ved Oslo legevakt, er menn. Men fagfolkene regner med at dette bare er toppen av isfjellet, siden mange menn føler skam og frykter å bli latterliggjort.

I leserinnlegget [«Jeg er mann og jeg ble voldtatt»](#) fortalte en 19-åring om hvordan han ble misbrukt av to unge kvinner og at han senere ble ledd av da han fortalte venner om det.

- De to jentene ødela seksualiteten min den kvelden. Jeg prøvde å «stå frem» med opplevelsen, men folk lo, skriver 19-åringen, som senere ikke har maktet tanken på å ha sex med noen.

Innlegget i Aftenposten sist mandag førte til svært mange kommentarer fra leserne. De fleste støttende, men også noen som ikke skjønnte hva 19-åringen hadde å klage over.

Ref: <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/Forskere-Seksuelle-overgrep-mot-menn-er-sterkt-underrapportert-7264476.html>

Innlegg fra Rannveig Svendby (2011):

Mitt masterprosjekt «Fra de stummes leir: Menns beretninger om seksuelle overgrep fra kvinner og menn». 13 menn som definerte seg som overgrepsutsatte, delte sine erfaringer i

intervjustudien. Fem av dem beskrev kvinners overgrep, og jeg vil her gi et innblikk i disse mennenes erfaringer.

Samlet viser beretningene at kjønn tillegges mer vekt enn handling på overgrepfeltet. Det er belastende for dem som bærer på opplevelsen av å ha blitt misbrukt, men som likevel havner utenfor den aksepterte overgrepforståelsen.

Alle kan bidra konstruktivt ved å nyansere egne forestillinger om kjønn, sex og overgrep. For en gutt eller mann i din omgangskrets kan måten nettopp du ordlegger deg på utgjøre forskjellen.

Ref: <http://www.aftenposten.no/meninger/kronikker/Kvinnens-overgrep-mot-gutter-og-menn-6666340.html>

Ekstra:

- [Vurderer å etterforske politiet etter at de ikke reagerte på voldtektsforsøk av 15-åring](#)
- [Flere enn 20.000 menn i Norge er blitt voldtatt](#)
- Hver måned tar seks menn mellom 20 og 30 år livet sitt: [Hvorfor deler vi ikke med andre også når livet ikke er på topp?](#)
- Hilde Harbo kommenterer: [«Voldtekt brukes som våpen i krig for å ydmyke og demoralisere»](#)
- 5 myter i voldtektsdebatten: [Det er ikke grunnlag for å si at ukjent voldtektsutøver er verst](#)